DRZEWA DECYZYJNE – wstęp teoretyczny

Modele drzew klasyfikacyjnych i regresyjnych (CART, ang. *Classification and Regression Trees*), jak sama nazwa mówi, służą zarówno do rozwiązywania problemów regresyjnych (gdzie zmienną zależną jest cecha ilościowa – ciągła/liczbowa) jak i klasyfikacyjnych (zmienna zależna jakościowa – kategoryczna). Najogólniej, celem analizy z zastosowaniem algorytmu budowy drzew decyzyjnych jest znalezienie zbioru logicznych warunków podziału, typu *jeżeli, to*, prowadzących do jednoznacznego zaklasyfikowania obiektów.

Drzewa decyzyjne służą do wyboru deskryptorów o największym wpływie na modelowaną wielkość (najbardziej znaczących). Technika ta polega na "wzrastaniu drzewa" tj. dzielenia związków na wzajemnie wykluczające się grupy – węzły (ang. *nodes*). Linie łączące węzły nazywa się gałęziami (ang. *branches*). Algorytm rozpoczyna się od węzła głównego – korzenia (ang. *root*) – zawierającego wszystkie związki, które następni dzielone są na węzły podrzędne. Końcowe węzły, które nie podlegają podziałom to liście (ang. *leaves*). Każdy podział określa reguła (próg) uwzględniająca wartości wybranego na danym etapie deskryptora.

Zarówno w przypadku klasycznych modeli jakościowych (SAR, ang. *Structure-Activity Relationships*), jak również modeli ilościowych (QSAR, ang. *Quantitative Structure-Activity Relationships*) związki dzielone są na dwa zbiory – uczący (wykorzystywany do opracowania drzewa decyzyjnego) oraz walidacyjny (służący do oceny zdolności predykcyjnych drzewa decyzyjnego).

W przypadku **drzew klasyfikacyjnych** deskryptory wybierane są pod kątem najmniejszego prawdopodobieństwa błędnej klasyfikacji, co oznacza, że binarny podział wykonywany z opracowaną regułą powinien prowadzić do maksymalnie dwóch jednorodnych grup związków. Prawdopodobieństwo błędnej klasyfikacji mierzy się za pomocą indexu Giniego, wyrażonego wzorem:

$$G = 1 - \sum_{j=1}^{c} \left(\frac{n_j}{n}\right)^2$$

gdzie n! jest liczbą związków z klasy j zawartych w węźle.

Do weryfikacji zdolności predykcyjnych modeli jakościowych służą miary statystyczne:

Sensitivity(recall, positive rate) = TP/(TP + FN)

Specificity = TN/(FP + TN)

Precision = TP/(TP + FP)

F1 (harmonic mean of precision&sensitivity) = $(2 \times TP)/(2 \times TP + FP + FN)$

Balanced accuracy = (Sensitivity + Specificity)/2

Balanced error = 1 - Balanced accuracy

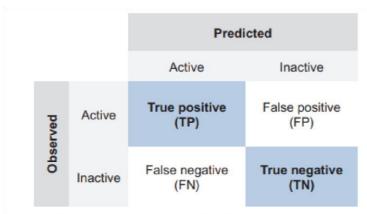

Figure 1. Confusion matrix describing the performance of a classification model (or 'classifier') on a set of test data for which the true values are known.

Wybór deskryptorów w przypadku **drzew regresyjnych** dokonywany jest przy pomocy metody najmniejszych kwadratów, czyli tak aby suma kwadratów różnic pomiędzy wartościami przewidywanymi przez model a zmierzonymi eksperymentalnie (tzw. rezyduałów) była jak najmniejsza.

ZADANIE 1. Dane wejściowe – **ftalany_klasyfikacja.xlsx** zawiera dane dotyczące 32 ftalanów. Dane są już po autoskalowaniu. Podział na zbiór treningowy i walidacyjny znajdują się w poszczególnych arkuszach. Związki są podzielone na dwie kategorie: 1 (trwałość w przedziale dni-tygodnie) oraz 2 (tygodnie-miesiące).

- 1. Przygotuj macierz korelacji pomiędzy zmiennymi niezależnymi i zmienną zależną.
- 2. Sprawdź czy zbiór testowy i treningowy są zbalansowane.
- 3. Zbuduj model drzewa klasyfikacyjnego w celu przewidywania tego parametru (kategorii trwałości). Oceń zdolności prognostyczne modelu na podstawie macierzy pomyłek oraz statystyk: czułości, specyficzności, precyzji, współczynnika F1, dokładności oraz zbalansowanego błędu.
- 4. Dokonaj optymalizacji parametrów dwiema metodami (z uzasadnieniem ich wyboru)

ZADANIE 2. Dane wejściowe – **ftalany.xlsx** zawiera dane dotyczące 32 ftalanów. Dane są już po autoskalowaniu. Podział na zbiór treningowy i walidacyjny znajdują się w poszczególnych arkuszach.

- 1. Zbuduj model drzewa regresyjnego, aby przewidzieć stałą szybkości degradacji poszczególnych związków.
- 2. Oblicz statystyki R², RMSE, Q² i RMSEex. Narysuj wykres zależności ypred od yobs, oraz wykres słupkowy zależności ypred od yobs.
- 3. Dokonaj optymalizacji parametrów dwiema metodami (z uzasadnieniem ich wyboru)
- 4. Dokonaj interpretacji uzyskanych wyników